

**Międzynarodowa Jubileuszowa
Konferencja Naukowa**

Józef Ignacy Kraszewski
1812–2012

PISARZ – MYŚLICIEL – AUTORYTET

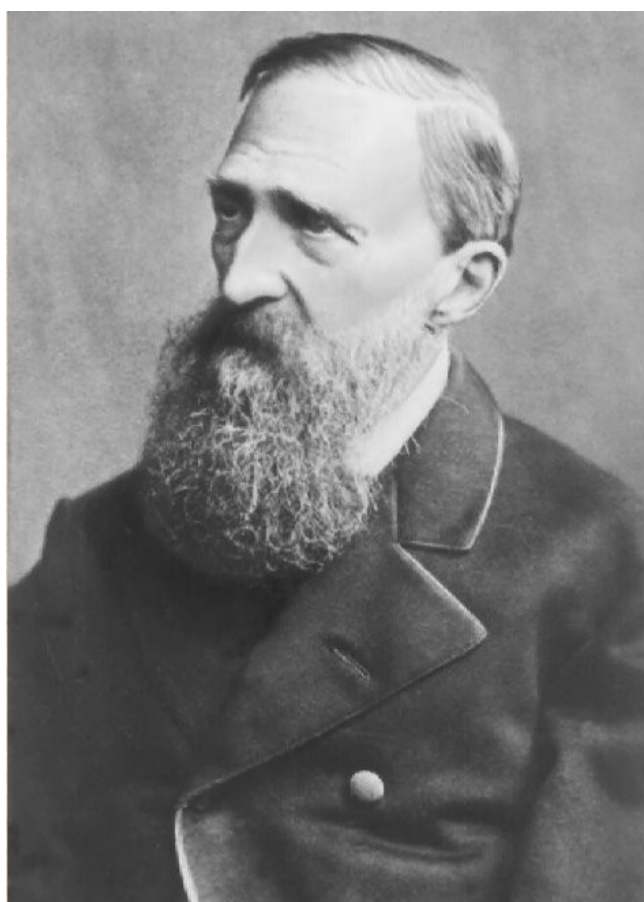
Warszawa – Białystok – Romanów
14-16 listopada 2012 roku

**ROK JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO
1812–2012**

Międzynarodowa Jubileuszowa Konferencja Naukowa

Józef Ignacy Kraszewski 1812–2012

Pisarz – Myśliciel – Autorytet

HONOROWY KOMITET NAUKOWY

prof. Józef Bachórz (UG, Gdańsk) – Przewodniczący
prof. Franciszek Ziejka – (UJ, Kraków)
prof. Małgorzata Czermińska (UG, Gdańsk)
prof. Maria Janion (IBL PAN, Warszawa)
prof. Ewa Owczarz (UMK, Toruń)
prof. Tomasz Chachulski (UKSW, Warszawa)
prof. Alois Woldan (Universitaet Wien)
prof. German Ritz (Universitaet Zurich)
prof. Swietłana Musijenko (Państwowy Uniwersytet im. J. Kupały, Grodno)
prof. Michał Masłowski (Sorbonne, Paryż)
prof. Michael J. Mikos (Milwaukee University)
prof. Róścisław Radyszewski (Uniwersytet im. T. Szewczenki, Kijów)
prof. Alina Kowalczykowska (IBL PAN, Warszawa)
prof. Maria Janion (IBL PAN, Warszawa)
prof. Halina Krukowska (UwB, Białystok)
prof. Jolanta Sztachelska (UwB, Białystok)
prof. Tomasz Chachulski (UKSW, Warszawa)
prof. Mikołaj Sokołowski (IBL PAN, Warszawa)
prof. Krzysztof Rutkowski (UW, Warszawa)
prof. Andrzej Mencwel (UW, Warszawa)
prof. Bogdan Burdziej (UMK, Toruń)
prof. Maria Jolanta Olszewska (UW, Warszawa)
prof. Tadeusz Bujnicki (UJ, Kraków)
prof. Jacek Lyszczyna (UŚ, Katowice)
prof. Teresa Dobrzyńska (IBL PAN, Warszawa)
prof. Barbara Bobrowska (UKSW, Warszawa)
prof. Maciej Szargot (UH-P, Piotrków Trybunalski)
prof. Stanisław Burkot (AP, Kraków)
prof. Bogusław Dopart (UJ, Kraków)
prof. Bogdan Mazan (UŁ, Łódź)
prof. Ewa Ichnatowicz (UW, Warszawa)
prof. Michał Kuziak (UW, Warszawa)
prof. Elżbieta Nowicka (UAM, Poznań)
prof. Maciej Urbanowski (UJ, Kraków)
prof. Tadeusz Budrewicz (UP, Kraków)
prof. Zofia Budrewiczowa (UP, Kraków)
prof. Irena Jokiel (UO, Opole)
prof. Maria Woźniakiewicz-Dziadosz (UMCS, Lublin)
prof. Marian Maciejewski (KUL, Lublin)
prof. Marek Tomaszewski (INALCO, Paryż)
prof. Natalia Malutina (Odessa; Uniwersytet Rzeszowski)

ZAKŁAD BADAŃ INTERDYSCYPLINARNYCH
I PORÓWNAWCZYCH „WSCHÓD – ZACHÓD”
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY UNIWERSYTETU W BIAŁYMSTOKU
NARODOWE CENTRUM KULTURY W WARSZAWIE

2012. Rok Józefa Ignacego Kraszewskiego Idee wieku XIX

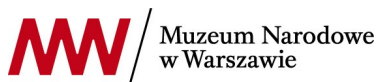
Życie Józefa Ignacego Kraszewskiego obejmuje swoim zasięgiem przestrzeń całego wieku XIX. Jego twórczość jest żywym przykładem idei „dziewiętnastowieczności” zdobywającej popularność w badaniach XXI-wiecznych. Urodzony w Warszawie w pamiętnym, napoleońskim roku 1812 pisarz, zmarły pod koniec wieku w Genewie, w 1887 roku, był człowiekiem wschodnich kresów dawnej Rzeczypospolitej, ale i mieszkańcem stolicy, Europejczykiem i Polakiem w najlepszym tych słów znaczeniu. Autor 232 powieści, tysięcy listów, pism krytycznoliterackich i podrózpisarskich oraz wielu innych artykułów, krytycznie bądź afirmatywnie odniósł się w swych pracach do wszystkich idei wieku XIX: do spadku po Oświeceniu, epoki napoleońskiej i sarmatyzmu, mesjanizmu i romantyzmu, idei młodych pozytywistów i emancypacji kobiet, do sprawy kontaktu i porozumienia między Polakami a Żydami, Francuzami, Cyganami, Rosjanami, Niemcami, a także do tożsamościowego dyskursu Ukraińców, Litwinów i innych narodowości. Interesował się wszystkim: literaturą swych czasów, nauką, polityką, pięknymi kobietami i kondycją człowieka nowożytnego, zjawiskami nadnaturalnymi i wojskowością, ironią i groteską, rysunkiem i fotografią.

Nie ma takiej istotnej postaci pierwszej połowy XIX wieku, która, jak Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, nie znalazłaby się w polu jego zainteresowań. I nie znajdziemy takiej osobowości drugiej połowy XIX wieku i XX stulecia, by wymienić Orzeszkową, Sienkiewicza, Prusa, Brzozowskiego i Miłosza, która nie ustosunkowałaby się do intelektualnego czy estetycznego spadku po Kraszewskim.

Wydawnictwa opatrzone tytułem „Idee wieku XIX” to cykl publikacji przygotowanych na Rok Kraszewskiego, które w szerokim wymiarze odnoszą się do twórczości pisarzy – Kraszewskiego, Słowackiego, Miłosza – w swych dziełach kreujących lub interpretujących ideę dziewiętnastowieczności. Wydawnictwa te przygotowane zostały także z myślą o Jubileuszowej Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Józef Ignacy Kraszewski. 1812–2012. Pisarz – Myśliciel – Autorytet. Warszawa – Białystok – Romanów, 14-16 listopada 2012”.

ORGANIZATORZY KONFERENCJI

Uniwersytet w Białymstoku. Wydział Filologiczny
 Narodowe Centrum Kultury w Warszawie
 Instytut Badań Literackich PAN
 Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
 Muzeum Narodowe w Warszawie
 Komitet Nauk o Literaturze PAN
 Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza. Zarząd Główny
 Międzynarodowy Instytut Adama Mickiewicza w Grodnie
 Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
 Biblioteka Narodowa w Warszawie
 Zakład Badań Interdyscyplinarnych i Porównawczych „Wschód – Zachód”
 Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie
 Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
w sprawie ustanowienia roku 2012 Rokiem Józefa Ignacego Kraszewskiego
z dnia 16 września 2011 r.

*UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
w sprawie ustanowienia roku 2012 Rokiem Józefa Ignacego Kraszewskiego
z dnia 16 września 2011 r.*

W związku z przypadającą w roku 2012 200. rocznicą urodzin Józefa Ignacego Kraszewskiego Sejm Rzeczypospolitej Polskiej postanawia oddać hołd temu jednemu z najwybitniejszych polskich twórców, który na trwałe wpisał się w dzieje literatury polskiej i europejskiej.

Józef Ignacy Kraszewski był pisarzem, publicystą, historykiem, wydawcą, krytykiem literackim, dziennikarzem, malarzem, działaczem społecznym i politycznym. Jego imponujący dorobek literacki wywarł trwały wpływ na kulturę i literaturę polską oraz twórczość współczesnych mu i późniejszych pokoleń Polaków.

Powieści historyczne Józefa Ignacego Kraszewskiego stały się nie tylko trybuną do upowszechniania wiedzy o naszej przeszłości, ale również inspiracją do rozmyślań nad teraźniejszością i przyszłością Polski.

Józef Ignacy Kraszewski wydał szereg powieści o tematyce powstańczej. Szczególnie wiele z nich poświęcił powstaniu styczniowemu, dostrzegając w nim nie tylko ogrom ofiar i cierpień, ale i szansę na odrodzenie ducha polskiego. Choć w powieściach historycznych przychodziło mu występować w roli biczownika wad i przywar narodowych, przebijająca w nich także wiara w odnowę narodową.

Józef Ignacy Kraszewski był polskim pisarzem, który odkrył i opisał świat provin-

cji polskiej, dlatego cieszy się on niezwykłą estymą u ludzi żyjących w małych ojczyznach. To istotny aspekt jego twórczości, doceniany przez środowiska lokalne i regionalne.

W jego pracy ważną rolę odgrywała publicystyka polityczna. W niej tak jak w całej swojej twórczości łączył surową ocenę przeszłości z krytyką szlacheckich i ustroju feudalnego, propagował ideę uprzemysłowienia i rozwoju gospodarki rolnej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza rok 2012 Rokiem Józefa Ignacego Kraśzewskiego.

Marszałek Sejmu – Grzegorz Schetyna

O JÓZEFIE IGNACYM KRASZEWSKIM

Powieść więc, która jest kopią życia ludzkiego, musi być zmienną jak to życie, musi iść za swym oryginałem – za duchem wieku. Dlatego powieści i romanse mogą być tylko względnie piękne i dobre. Ale ta właśnie harmonia między duchem czasu a kopią życia ludzkiego jest zadaniem autora powieści.

Kraszewski rozwiązał to zadanie! Spoglądał on długo na świat swoich marzeń, nareszcie przejrzał, rozważnym okiem spojrzął w przeszłość swojego narodu, ironicznym okiem w prywatne jego życie obecne i – stał się autorem powieści. W powieściach jego wszystko jest tak ludzkie, tak zgodne z naszą ziemią, tak naturalne jednym słowem, iż niepodobna mu nie przyznać górującego pierwszeństwa przed jego poprzednikami, z których jedni wisieli między ziemią a niebem wymarzonem, i śniąc tylko o ostatnim, nie dotknęli nigdy pierwszej – a drudzy nie próbowali sił swoich, by coś oryginalnego napisać.

Kraszewski obrazuje ludzi rzeczywistych; nie wynurza z ich serc innych uczuć, prócz tych, które tam natura zaszczerpiła.

Lucjan Tomasz Rycharski *Literatura polska...*, 1868

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI

1. prof. dr hab. Jarosław Ławski (UwB, Białystok) – Przewodniczący
2. dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. AJD (AJD, Częstochowa) – Z-ca Przewodniczącego
3. dr Paweł Kuciński (UKSW, Warszawa) – Z-ca Przewodniczącego
4. prof. dr hab. Grażyna Borkowska (TL im. AM, Warszawa)
5. prof. dr hab. Krzysztof Kłosiński (KNoL, Warszawa)
6. dr Anna Janicka (UwB, Białystok) – Sekretarz Konferencji
7. mgr Grzegorz Kowalski (Książnica Podlaska) – Sekretarz Konferencji
8. dyr. Jan Leończuk (Książnica Podlaska, Białystok)
9. dr Dorota Siwicka (IBL PAN, Warszawa)
10. dr Iwona Rusek (UW, Warszawa)
11. dr Barbara Olech (UwB, Białystok)
12. dr Marek Szladowski (Warszawa – Opole)
13. dr Krzysztof Czajkowski (AJD, Częstochowa)
14. Anna Brańska (Koło Humanistów UwB, Białystok)
15. mgr Michał Siedlecki (UwB, Białystok)
16. mgr Daniel Znamierowski (Książnica Podlaska, Białystok)
17. mgr Lucy Lisowska (Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska – Izrael)
18. mgr Michał Siedlecki (UwB, Białystok)

WSPÓLORGANIZATORZY – KLUB HUMANISTÓW UwB

1. Anna Kropiwacka
2. Ewa Groblewska
3. Monika Roman

DOKTORANCI WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO

1. Elwira Tomczyk
2. Urszula Adamska
3. Jolanta Dragańska
4. Łukasz Zabielski
5. Marta Białobrzeska
6. Wojciech Kalinowski
7. Emilia Borowska
8. Katarzyna Karpacz
9. Natalia Zajączkowska

UCZNIOWIE XI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO IM. ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO W BIAŁYMSTOKU

1. Adam Michalczuk
2. Dominika Pawelska
3. Katarzyna Płonowska

**UCZNIOWIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 4 IM. JULIUSZA
SŁOWACKIEGO W BIAŁYMSTOKU
– Z WYCHOWAWCZYNIĄ DR MARZENĄ SZYŁAK**

HONOROWY PATRONAT:

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Minister Kultury i Dzie-
dzictwa Narodowego

M Rektor Uniwersytetu
w Białymstoku
– prof. Leonard Etel

*Honorowy Patronat
Prezydenta
Miasta Białegostoku*

Prezydent Miasta Białego-
stoku
– prof. Tadeusz Truskolaski

Marszałek Wojewódz-
twa Podlaskiego
– Jarosław Dworzański

PATRONAT MEDIALNY

Gazeta Wyborcza w Białymstoku

Polskie Radio Białystok

Telewizja Polska Białystok

INFORMACJE PODSTAWOWE

Miejsce obraz:

14 XI • Warszawa: Muzeum Narodowe, Aleje Jerozolimskie 3. **Sala kinowa**

15 XI • Białystok: Sala balowa (Aula Magna) Pałacu Branickich, ul. Jana Kilińskiego 1; Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego, ul. Jana Kilińskiego 16

Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku, Plac Uniwersytecki 1

16 XI • Muzeum J. I. Kraszewskiego w Romanowie

Noclegi:

Zarezerwowano dla Państwa noclegi w dniach 13 (Warszawa) / 17 (Białystok) listopada 2012 roku (są już opłacone):

• Warszawa: nocleg 13/14 XI [pokoje 1- i 2-osobowe] Hotel „Ibis” Stare Miasto, ul. Muranowska 2, 00-209 Warszawa; tel. 22 310 10 00

• Białystok: noclegi 14/15, 15/16, 16/17 [pokoje 2-osobowe]: Hotel „Sosnowe Zacisze”, ul. Leśna 20, Kleosin, telefon: 663 131 199

Uwaga!

- Dnia 14 listopada przed rozpoczęciem obraz w Warszawie **pod hotel „Ibis”** zostaną podstawione autobusy o godzinie 8:10, które dowiozą uczestników na obrady w Muzeum Narodowym.

- Dnia 15 listopada w Białymstoku uczestników sesji z hotelu „Sosnowe Zacisze” na miejsce obrad zawiozą autobusy podstawione o godz. 8:20. Te same autobusy odwiozą ich do hotelu wieczorem o godz. 22. 30 (sprzed Książnicy Podlaskiej, ul. J. Kilińskiego 16).

Uwaga!

W hotelach dyżurować będą studenci – przedstawiciele Komitetu Organizacyjnego (tuż obok recepcji).

Uczestnicy sesji nocują, podróżują i otrzymują wyżywienie za darmo.

Posiłki:

Warszawa: 14 XI: *śniadanie* w hotelu „Ibis”

14 XI: *obiad*: tuż obok miejsca obrad w Muzeum Narodowym – godz. 13. 00 – Cafe Lorenz: szwedzki stół

Białystok: 14 XI: późna kolacja po przyjeździe do hotelu „Sosnowe Zacisze”

15 XI: śniadanie w hotelu „Sosnowe Zacisze”

15 XI: obiad i kolacja: Centrum Asturia, ul. H. Sienkiewicza 4

16 XI: śniadanie w hotelu „Sosnowe Zacisze”

16 XI: podróż do Romanowa: suchy prowiant

16 XI: w Romanowie poczęstunek

16 XI: późna kolacja w hotelu „Sosnowe Zacisze”

17 XI: śniadanie w hotelu „Sosnowe Zacisze”

Komunikacja:

14 XI – sprzed hotelu Ibis do Muzeum Narodowego: godz. 8:10

14 XI – sprzed Muzeum Narodowego do Białegostoku: godz. 18:30

15 XI – z Hotelu Sosnowe Zacisze do Pałacu Branickich, godz. 8:20

15 XI – sprzed Książnicy Podlaskiej do Hotelu Sosnowe Zacisze, godz. 22:30

16 XI – do Romanowa i z powrotem: godz. 8:00 – autokary odjeżdżają sprzed hotelu

17 XI – na dworzec PKP i PKS można dojechać autobusem bezpośrednim nr 10 sprzed hotelu (podróż trwa ok. 26 minut).

Komitet Organizacyjny:

Zakład Badań Interdyscyplinarnych i Porównawczych „Wschód – Zachód”, Plac Uniwersytecki 1, pok. 75, 15-420 Białystok, tel. 85-745 74 68, tel./fax 85-745 74 54. Koordynator naukowy projektu: prof. Jarosław Ławski: 664 057 370

Delegacje:

będą stemplowane w Warszawie i w czasie obraz plenarnych w Białymstoku w oznaczonych miejscach.

Telefony awaryjne w razie kłopotów:

Grzegorz Kowalski 607 855 473

Anna Brańska 600 954 503

Jarosław Ławski 664 057 370

Czas wystąpień:

Uwaga! Program Konferencji jest bardzo napięty! Prosimy, by czas wystąpień **nie przekraczał 20 minut!** Prosimy o przestrzeganie ograniczeń czasowych i niespóźnianie się na odjazdy autobusów.

Adresy hoteli:

Warszawa Hotel „Ibis” Stare Miasto

[uwaga, jest to jeden z hoteli tej sieci w Warszawie]

ul. Muranowska 2,

00-209 Warszawa; tel. 22 310 10 00

Białystok Hotel „Sosnowe Zacisze” [uwaga, hotel położony na skraju miasta, dojazd autobusem linii 10 z dworca PKP – ostatni przystanek]

ul. Leśna 20,

Kleosin, telefon: 663 131 199

14 LISTOPADA. ŚRODA WARSZAWA

Godz. 7.00–8.10 – Śniadanie w Hotelu „Ibis”

Godz. 8.30 – Autobus sprzed Hotelu do Muzeum Narodowego
Muzeum Narodowe w Warszawie, ul. Aleje Jerozolimskie 3.

Godz. 9.00.

UROCZYSTE OTWARCIE
MIĘDZYNARODOWEJ JUBILEUSZOWEJ KONFERENCJI „JÓZEF IGNACY
KRASZEWSKI 1812–2012.
PISARZ – MYŚLICIEL – AUTORYTET”

Godz. 9.30

Powitanie Gości: prof. Jarosław Ławski

– Idea i cel Konferencji: dr Krzysztof Czajkowski

– Głosy współorganizatorów:

- Z-ca Dyrektora Muzeum Narodowego w Warszawie dr Piotr Rypson

- Reprezentant Narodowego Centrum Kultury -

- Dyrektor Instytutu Badań Literackich PAN – prof. Mikołaj Sokołowski

- Przewodniczący Komitetu Honorowego – prof. Józef Bachórz

- Przewodnicząca Zarządu Głównego Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza – prof. Grażyna Borkowska

- Przewodniczący Komitetu Nauk o Literaturze PAN – prof. Krzysztof Kłosiński.

- Dyrektor Muzeum J. I. Kraszewskiego w Romanowie – Anna Czobodzińska-Przybylska

– Godz. 9.20 – Uroczyste Otwarcie

– Godz. 9.25 – Odczytanie Listu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Bronisława Komorowskiego

– Godz. 9. 30 – Komunikaty.

I. OBRADY PLENARNE. CZĘŚĆ PIERWSZA

Godz. 9.30 – 11.15

Prowadzenie: prof. Ewa Nawrocka (Uniwersytet Gdański, Gdańsk).

1. Prof. Józef Bachórz (Uniwersytet Gdański, Gdańsk)

Kilka wybranych lekcji [z] Kraszewskiego, czyli Ambaras nadmiaru

2. Prof. Tadeusz Budrewicz (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, Kraków)

Pogrzeb Kraszewskiego

3. Prof. Bogusław Dopart (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

- Józef Ignacy Kraszewski wobec zagadnień kultury narodowej*
 4. Prof. Ewa Owczarz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
Ironia dopowiedzeń: „Jak się pan Paweł żenił i jak się ożenił”

Dyskusja. Godz. 10.50–11.15

Przerwa. Godz. 11.15 – 11.35

II. OBRAZY PLENARNE. CZĘŚĆ DRUGA

Godz. 11.35–13.15

Prowadzenie: prof. Grażyna Borkowska (IBL PAN, Warszawa)

1. Dr Marcin Gmys (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań)
Operowe adaptacje powieści Kraszewskiego
2. Dr Krzysztof Czajkowski (Akademia Jana Długosza w Częstochowie)
Józefa Ignacego Kraszewskiego „malowane dzieje”
3. Dr Piotr Rosiński (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego, Kielce)
Kraszewski wobec malarstwa romantyków. Gericaut i Delacroix
4. Prof. Ewa Ichnatowicz (UW, Warszawa), *Zagadki. Obrazy współczesne*
5. Prof. Wojciech Tomasiak (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz)
Semmering 1858

Dyskusja: Godz. 13.15–13.40

Obiad. Godz. 13.40–14.40. Café Lorenz w Muzeum Narodowym, Aleje Jerozolimskie 3

III. OBRAZY PLENARNE. CZĘŚĆ TRZECIA

Godz. 14.40–16.20

Prowadzenie: prof. Krystyna Ratajska (Uniwersytet Łódzki)

1. Prof. Rościsław Radyszewski (Państwowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki, Kijów)
Dialogi Kraszewskiego z Ukrainą
2. Prof. German Ritz (Zürich Universität)
Narracyjna fascynacja innym światem faworyt i metres – trudna lekcja saskiej historii
3. Dr Andrea de Carlo (Uniwersytet degli Studi di Napoli „L’Oriente”, Neapol)
O specyfice języka stosowanego przez J. I. Kraszewskiego w rękopisie zawierającym tłumaczenie z „Boskiej komedii” Dantego
4. Prof. Swietłana Musijenko (Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały, Grodno)
Problemy miłości i władzy w powieści J. I. Kraszewskiego „Hrabina Cosel”

Dyskusja: Godz. 16.00–16.20

Przerwa kawowa: 16.20–16.40

IV. OBRADY PLENARNE. CZĘŚĆ CZWARTA

Godz. 16.40–18.20

Prowadzenie: prof. Wołodmyr Jerszow (Uniwersytet w Żytomierzu, Ukraina)

1. Prof. Antoni Czyż (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Siedlce)
Kraszewskiego obrona sarmatyzmu. „Obrazy przeszłości” – Staropolska miłość
2. Prof. Krzysztof Kłosiński (Uniwersytet Śląski, Katowice)
Czasy saskie w powieściach J. I. Kraszewskiego
3. Prof. Bogdan Mazan (Uniwersytet Łódzki, Łódź)
Kraszewski zawstydzający „karłą młodość” pozytywistów
4. Dr Marek Szladowski (Warszawa – Opole)
Kartki z umierania. O późnych tekstach Józefa Ignacego Kraszewskiego

Dyskusja: Godz. 18.00–18.20

Godz. 18. 30 – Wyjazd autokarami sprzed Muzeum Narodowego do Białegostoku

Ok. godz. 21.00 – zakwaterowanie i kolacja w Białymstoku: HOTEL „Sosnowe Zacisze”,
ul. Leśna 20, Kleosin

15 LISTOPADA. CZWARTEK BIAŁYSTOK

Godz. 7.00–8.20 – Śniadanie

Godz. 8. 30 – Przejazd autobusami z hotelu do miejsca obrad: Pałac Branickich,
ul. J. Kilińskiego 1

PAŁAC BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU (Aula Magna Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku)

Godz. 9.00

BIAŁOSTOCKA INAUGURACJA OBCHODÓW SEJMOWEGO „ROKU JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO”

- Powitanie Gości
- Głosy Organizatorów i Gości:
- Przedstawiciel Uniwersytetu w Białymstoku
- Dyrektor Książnicy Podlaskiej Jan Leończuk
- Przedstawiciel Władz Miasta
- Przedstawiciel Gości – prof. Rościsław Radyszewski z Kijowa

Godz. 9.25 Odczytanie Listu Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego do Uczestników Konferencji

Godz. 9.30 - Komunikaty

I. OBRADY PLENARNE. CZĘŚĆ PIERWSZA

Godz. 9.30 – 11.15

Prowadzenie: prof. Piotr Chlebowski (KUL, Lublin)

1. Prof. Tadeusz Bujnicki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
Litewskie pogranicza Kraszewskiego
2. Dr Inesa Szulska (Uniwersytet Warszawski, Warszawa)
J. I. Kraszewski wobec litewskiego i lotewskiego ruchu odrodzenia narodowego w drugiej połowie XIX wieku
3. Prof. Wołodymyr Jerszow (Uniwersytet w Żytomierzu, Ukraina)
Twórczość Kraszewskiego a pamiętnikarstwo wołyńskie
4. Prof. Teresa Kulak (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław)
Wpływ Kraszewskiego na myśl polityczną Narodowej Demokracji

Godz. 10.50 – 11.10 – Przerwa

II. OBRADY PLENARNE. CZĘŚĆ DRUGA

Godz. 11.10 – 12. 10

Prowadzenie: prof. Małgorzata Czermińska (Uniwersytet Gdański, Gdańsk)

1. Dr Nikolaï Chmielnicki (Państwowy Uniwersytet w Mińsku, Białoruś)
Białorutenistyczny potencjał publicystyki J. I. Kraszewskiego
2. Prof. Alois Woldan (Universität Wien, Austria)
Miłość i inność. Zagadnienia etniczne i społeczne w powieściach ludowych J.I. Kraszewskiego
3. Prof. Wiktor Humeniuk (Państwowy Uniwersytet w Symferopolu, Ukraina)
Kształt artystyczny powieści J. I. Kraszewskiego „Chata za wsią”

Przerwa: godz. 12. 10 – 12. 25

III. OBRADY PLENARNE. CZĘŚĆ TRZECIA

Godz. 12.25 – 14.00

Prowadzenie: prof. Anna Cetera (Uniwersytet Warszawski, Warszawa)

1. Prof. Margreta Grigorova (Uniwersytet im. Św. Cyryla i św. Metodego w Wielkim Tyrnowie, Bułgaria)
Józef I. Kraszewski – myślenie muzealne pisarza a modele rekonstrukcji historii
2. Prof. Wołodymyr Wasylenko (UAM, Poznań)
Bezkresowość: Ukraina i Kraszewski
3. Prof. Jacek Wójcicki (IBL PAN, Warszawa)
Litwini rywale, czyli filomata przeciw wajdelocie. Recenzja Jana Czeczota z „Witoldowych bojów” Kraszewskiego i jej konteksty

Dyskusja 13.25 – 14.00

Komunikaty Organizatorów

Obiad. Centrum Astoria (ul. Henryka Sienkiewicza 4, blisko Pałacu Branickich)

OBRADY W ZESPOŁACH

Godz. 15.00 – 18.30.

Uwaga: czas wystąpień - 20 minut

ZESPÓŁ I – POWIEŚĆ HISTORYCZNA I OKOLICE

Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego, ul. J. Kilińskiego 16

Czytelnia Główna

Godz. 15.00 – 18. 30 – Obrady

CZĘŚĆ I: 15.00 – 16. 30

Przewodniczący: prof. Swietłana Musijenko (Uniwersytet w Grodnie)

1. Prof. Grażyna Halkiewicz-Sojak (UMK, Toruń)
Wołyń Józefa I. Kraszewskiego w świetle listów i wspomnień pisarza
2. Prof. Marian Śliwiński (Gdańsk)
Rzym Kraszewskiego
3. Prof. Bolesław Oleksowicz (UG, Gdańsk)
Codziennosc jako przedmiot rekonstrukcji historycznej w „Starej baśni” Józefa Ignacego Kraszewskiego
4. Prof. Maria Jolanta Olszewska (UW, Warszawa)
Grzegorza z Sanoka portret niebanalny (J.I.K. „Strzemięńczyk)

Przerwa: 16.20 – 16. 30

CZĘŚĆ II: GODZ. 16. 30 – 18.30

Przewodnicząca: prof. Grażyna Halkiewicz-Sojak

1. Prof. Tadeusz Linkner (UG, Gdańsk)
Inwolucja słowiańskich wierzeń w „Kronikach historycznych” Kraszewskiego
2. Prof. Marta Ruszczyńska (UZ, Zielona Góra)
Anarchia i sielanka. Dwie wizje Słowiańszczyzny w powieściach Józefa Ignacego Kraszewskiego
3. Dr Danuta Lebioda (UKW, Bydgoszcz)
Kreacja króla w powieściach Józefa Ignacego Kraszewskiego
4. Dr Malwina Kęпка (UŚ, Katowice)
Polacy i Niemcy w „trylogii saskiej” J. I. Kraszewskiego
5. Mgr Agnieszka Humaniuk (UW, Warszawa)
Czasy saskie na przykładzie powieści historycznych Józefa Ignacego Kraszewskiego

Dyskusja 17.50-18.30

Godz. 18.00 Dla chętnych zwiedzanie najnowszej w Polsce Opery i Filharmonii Podlaskiej, z przewodnikiem (bilet 10 zł)

Godz. 19.00 Spektakl Teatru TrzyRzeczce (ul. Młynowa 19, Białystok tel. 515 630 734, dla uczestników Konferencji ulgowy bilet 19 zł)

ZESPÓŁ II – PARALELE KULTUROWE, OBCOŚĆ, INNOŚĆ

Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego, ul. J. Kilińskiego 16

Czytelnia Czasopism, parter

Godz. 15.00 – 18.30 – Obrady

CZĘŚĆ I: GODZ. 15.00-16.30

Przewodnicząca: Dr Mariya Bracka (Kijów, Ukraina)

1. Dr Anna Sobieska (IBL PAN, Warszawa)
Kraszewski – prekursor polskiej cyganologii
2. Prof. Włodzimierz Szturc (UJ, Kraków)
Enklawa i tabor – dwa mity romskie Kraszewskiego
3. Prof. Jacek Lyszczyzna (UŚ, Katowice)
Józef Ignacy Kraszewski i dziewiętnastowieczność
4. Dr Marcin Lul (UwB, Białystok)
Postęp, praca, pośpiech. Kraszewski między anachronizmem a nowoczesnością

Przerwa: 16.20 – 16.30

CZĘŚĆ II: GODZ. 16.30- 18.30

Przewodniczący: Dr Marcin Lul (UwB, Białystok)

1. Dr Joanna Pietrzak-Thebault (UKSW, Warszawa)
Kraszewski – czytelnik i tłumacz Dantego, antenat polskiej italianistyki
2. Prof. Anna Cetera (UW, Warszawa)
Kraszewski – Szekspir
3. Dr Maria Obrusznika-Partyka (UH-P, Kielce)
Kraszewski : pośrednictwo, doradztwo, reklama. Uwagi na marginesie korespondencji J. I. Kraszewskiego i Władysława Bełzy
4. Dr Helena Bilutenko (Uniwersytet im. Janki Kupały w Grodnie, Białoruś)
Wizerunek chłopa kresowego w powieści J. I. Kraszewskiego „Historia kolka w płocie”.
5. Prof. Daniel Kalinowski (AP, Słupsk)
Kraszewski i Kaszubi. Dzieje nieudanych relacji.

Dyskusja: 17.50-18.30

Godz. 18:00 – dla chętnych zwiedzanie najnowszej w Polsce Opery i Filharmonii Podlaskiej, z przewodnikiem (bilet 10 zł)

Godz. 19:00 – spektakl Teatru Trzyrzecze (dla uczestników Konferencji ulgowy bilet 19 zł)

ZESPÓŁ III – ŚWIAT KOBIET, ŚWIAT KSIĄG

Wydział Filologiczny UwB, Plac Uniwersytecki 1

Sala nr 94

Godz. 15.00 – 18.30 Obrady

CZĘŚĆ I: GODZ. 15.00- 18.30

Przewodnicząca: prof. Alina Kowalczykova (IBL PAN , Warszawa)

1. Prof. Agnieszka Ziółowicz (UJ, Kraków)
Śladami Teofrasta. Wokół „Typów i charakterów” Józefa Ignacego Kraszewskiego
2. Dr Anna Nosek (UwB, Białystok)
Józef Ignacy Kraszewski o książce i czytaniu
3. Mgr Beata Kurek (BUJ, Kraków)
Sześćdziesiąt lat pracy Józefa Ignacego Kraszewskiego w zestawieniu bibliograficznym Karola Estreichera
4. Mgr Marta Białobrzaska (UwB, Białystok)
Czym skorupka za młodu nie nasiąknie... Miejsce Kraszewskiego w lekturowym kanonie

Przerwa: 16.20-16.30

CZĘŚĆ II: GODZ. 16.30-18.30

Przewodnicząca: dr Anna Janicka (UwB, Białystok)

1. Mgr Marcin Lipnicki (KUL, Lublin)
Flamandzki Kraszewski. Postać Józefa Ignacego Kraszewskiego - klucz czy etykieta wobec polskiej recepcji Hendrika Conscience'a na przełomie XIX i XX wieku
2. . Dr Mateusz Skucha (UJ, Kraków)
Kraszewski - milcząca kobieta. O roli przemilczeń w "Dzienniku Serafiny".
3. Dr Helena Mankiewicz (Białoruska Akademia Nauk, Mińsk)
Sposoby i formy psychologicznej kreacji postaci w powieści J.I. Kraszewskiego „Dziennik Serafiny”
4. Dr Barbara Szargot (UH-P, Kielce)
Wokół „Stacha z Konar” Józefa Ignacego Kraszewskiego
5. Mgr Marinela Dimitrowa (Wielkie Tyrnowo, Bułgaria)
Józef Kraszewski i Władysław Reymont – koncepcje o historii w kontekście genezy powieści historycznej

Dyskusja: 17.50-18.30

Godz. 18.00 Dla chętnych zwiedzanie najnowszej w Polsce Opery i Filharmonii Podlaskiej, z przewodnikiem (bilet 10 zł)

Godz. 19. 00 Spektakl Teatru TrzyRzeczce (dla uczestników Konferencji ulgowy bilet 19 zł)

ZESPÓŁ IV – ESTETYKA, INTERTEKSTUALNOŚĆ, RECEPCJA

Wydział Filologiczny UwB, Plac Uniwersytecki 1

Sala nr 74

Godz. 15.00 – 18.30 – Obrady

CZĘŚĆ I: GODZ. 15.00- 16.30

Przewodnicząca: prof. Agnieszka Czajkowska (AJD, Częstochowa)

1. Prof. Ireneusz Sikora (AJD, Częstochowa)

„Jak gałązce z drzewa swego”. Eliza Orzeszkowa czyta Kraszewskiego

2. Dr Małgorzata Chachaj (UMSC, Lublin)

Życie i twórczość Ignacego Krasickiego w ocenie J. I. Kraszewskiego

3. Dr Lidija Zielińska (Narodowy Uniwersytet „Akademia Ostrogska” , Ukraina)

„ ...wszystkie nasze obrazy społeczności są niepełne i kulawe... ”:
художня модель суспільства у повісті Юзефа Ігнація Крашевського
„Хата за селом” та в її українських драматизаціях

4. Prof. Mariusz Zawodniak (UKW, Bydgoszcz)

*Kraszewski na nowo odczytany. Kartka z dziejów powojennej recepcji***Przerwa 16.20 – 16.30****CZĘŚĆ II: GODZ. 16.30-18.30**

Przewodniczący: Prof. Mariusz Zawodniak (UKW, Bydgoszcz)

1. Prof. Agnieszka Czajkowska (AJD, Częstochowa)

„Ostatnia powieść Kraszewskiego”. Wokół pisarstwa Tadeusza Konwickiego

2. Dr Włodzimierz Toruń (KUL, Lublin)

Kraszewski a Norwid

3. Mgr Adrianna Adamek-Świechowska (Uniwersytet Gdański, Gdańsk)

*Dialogi Kraszewskiego z Sienkiewiczem*4. Mgr Łukasz Zabielski (UwB, Białystok), *XIX-wieczny anty-walterskotyzm polski (A. Bronikowski, J. I. Kraszewski). Wstępny rekonesans historycznoliteracki.***Dyskusja: 17.50-18.30**

Godz. 18.00 Dla chętnych zwiedzanie najnowszej w Polsce Opery i Filharmonii Podlaskiej, z przewodnikiem (bilet 10 zł)

Godz. 19.00 Spektakl Teatru TrzyRzeczce (dla uczestników Konferencji ulgowy bilet 19 zł)

ZESPÓŁ V – PODRÓŻE, WRAŻENIA, LUDZIE

Wydział Filologiczny UwB, Plan Uniwersytecki 1

Sala nr 47

Godz. 15.00 – 18.30 – Obrady

CZEŚĆ I: GODZ. 15.00-16.30

Przewodniczący: prof. Halina Krukowska (UwB, Białystok)

1. Prof. Piotr Chlebowski (KUL, Lublin)

Między słowem a obrazem – Kraszewskiego podróż do Włoch

2. Dr Edyta Chlebowska (KUL, Lublin)

Podróż Kraszewskiego do Odessy – wspomnienia i szkice

3. Dr Agnieszka Kuniczuk-Trzciniowicz (UWr, Wrocław)

„Notatki pobieżne” czy obraz miejsc dokładny. W kręgu „Kartek z podróży” Józefa Ignacego Kraszewskiego

4. Dr Małgorzata Burzka-Janik (UO, Opole)

*Kraszewski w Rzymie. Uwagi na marginesie „Kartek z podróży 1858-1864”***Przerwa 16.20 – 16.30****CZEŚĆ II: GODZ. 16.30-18.30**

Przewodniczący: prof. Bogdan Burdziej (UMK, Toruń)

1. Prof. Barbara Zwolińska (UG, Gdańsk),

Romantyczny mit Polesia we „wspomnieniach Wołynia, Polesia i Litwy” J. I. Kraszewskiego

2. Dr Andrzej Smolarczyk (Politechnika Białostocka, Białystok)

Kresy nieidyliczne. Historia i współczesność we „Wspomnieniach Wołynia, Polesia i Litwy” Józefa Ignacego Kraszewskiego

3. Dr Elżbieta Stoch (KUL, Lublin),

Dzieje sceniczne J.I. Kraszewskiego w teatrze lubelskim do roku 1939

4. Mgr Marta Mierzwicka-Liedtke (Uniwersytet Gdański, Gdańsk)

„Margier” Władysława Syrokomli i Józefa Ignacego Kraszewskiego „Kunigas”:
podwójne obłężenie Pillen

5. Mgr Anna Narolska (UZ, Zielona Góra)

*Mity i podania litewskie Kraszewskiego i Orzeszkowej („O Litwie starożytnej” i „Ad astra”)***Dyskusja: 17.50-18.30**

Godz. 18.00 Dla chętnych zwiedzanie najnowszej w Polsce Opery i Filharmonii Podlaskiej, z przewodnikiem (bilet 10 zł)

Godz. 1900 Spektakl Teatru TrzyRzeczce (dla uczestników Konferencji ulgowy bilet 19 zł)

ZESPÓŁ VI – Kosmos, mit, egzystencja

Wydział Filologiczny UwB, Plan Uniwersytecki 1

Sala nr 46

Godz. 15.00 – 18.30 – Obrady

CZĘŚĆ I: GODZ. 15.00-16.30

Przewodniczący: prof. Magdalena Piotrowska (UAM, Poznań)

1. Dr Zbigniew Kaźmierczyk (UG, Gdańsk)
Relikty mitu kosmogonicznego Słowian wybranych utworach Józefa Ignacego Kraszewskiego
2. . Prof. Maciej Szargot (UH-P, Kielce)
Złoto i porcelana. Wokół motywów alchemicznych w powieściach Józefa Ignacego Kraszewskiego
3. Dr Paweł Wojciechowski (Ateneum- Szkoła Wyższa, Gdańsk)
Dwie twarze. Tanatos i Eros w poezji Józefa Ignacego Kraszewskiego
4. Dr Dariusz Tomasz Lebioda (UKW, Bydgoszcz)
Pory roku, odmiany dobowe i zjawiska atmosferyczne w powieściach historycznych Józefa Ignacego Kraszewskiego

Przerwa 16.20 – 16.30

CZĘŚĆ II: 16.30-18.30

Przewodniczący: dr Dariusz Tomasz Lebioda (UKW, Bydgoszcz)

1. Prof. Zdzisława Mokranowska (UŚ, Katowice)
„Czercza mogiła” Józefa Ignacego Kraszewskiego – w stronę modyfikacji genologicznej
2. Prof. Magdalena Maria Piotrowska (UAM, Poznań)
Publicystyka Kraszewskiego w perspektywie antropologii turnerowskiej.
3. Dr Monika Gabryś-Sławińska (UMCS, Lublin)
Lublin Kraszewskiego
4. Dr Małgorzata Litwinowicz-Drożdziel (UW, Warszawa)
Józef Ignacy Kraszewski i choroby wieku
Dr Ołeksandr Janiszewski (Politechnika w Kijowie, Ukraina)
Porównawczy etyczno-estetyczny wymiar utworu J. I. Kraszewskiego „My i oni” i eseju Wacława Gąsiorowskiego „Królobójcy”

Dyskusja: 17.50-18.30

Godz. 18. 00 Dla chętnych zwiedzenie najnowszej w Polsce Opery i Filharmonii Podlaskiej, z przewodnikiem (bilet 10 zł)

Godz. 19. 00 Spektakl Teatru TrzyRzeczce (dla uczestników Konferencji ulgowy bilet 19 zł)

INFORMACJA DLA WSZYSTKICH REFERENTÓW

Czas wystąpień w Zespołach: 20 minut

Listy chętnych na zwiedzanie Opery w Białymstoku i lista osób, które chcą iść do teatru – będą wyłożone w Warszawie i w Białymstoku podczas obrad plenarnych.

Godz. 18.00 – Dla chętnych (bilet 10 zł, zbiórka przed uczelnią: Plac Uniwersytecki 1) zwiedzanie otwartej w październiku 2012 roku nowoczesnej Opery i Filharmonii Podlaskiej – z przewodnikiem (Opera znajduje się tuż obok uczelni: ul. Odeska 1, 15-406 Białystok).

Godz. 19.00 – Spektakl Teatru TrzyRzeczce (bilety ulgowe: 19 zł)
(Siedziba: ul. Młynowa 19, Białystok)
Spektakl według dramatu Davida Harrowera *BLACKBIRD*. Grają: Dogmara Bąk, Tomasz Sobczak. Reżyseria: Konrad Dulkowski.

Godz. 20.45 – 22.30 Centrum Astoria, ul. H. Sienkiewicza 4 – **Uroczysta Kolacja**

Godz. 22.30 – Pod Centrum Astoria zostaną podstawione autobusy, które zawiozą Państwa do Hotelu.

16 LISTOPADA

6.30 – 7.50 – **Śniadanie**

8.00 – **Wyjazd autobusami do Romanowa**

Ok. 20/2100 – **Powrót. Kolacja**

16 LISTOPADA. PIĄTEK ROMANÓW

8.00 – wyjazd autokarami do Romanowa
Okolo 9.00 i 10.00 przystanki: synagoga w Orli,

Godz. 12.00 – 14.00.

Obrady Plenarne w Muzeum J. I. Kraszewskiego w Romanowie
Powitanie : Dyrektor Muzeum – Pani Anna Czobodzińska-Przybysławska
Przewodnicząca: prof. Agnieszka Ziółowicz (UJ, Kraków)

1. Prof. Małgorzata Komza (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław)

Piękna książka, udane ilustracje według Józefa Ignacego Kraszewskiego

2. Prof. Jadwiga Sadowska (UwB, Białystok)

Twórczość Józefa Ignacego Kraszewskiego w zainteresowaniach czytelników i wydaw-

ców w okresie powojennym

3. Prof. Jolanta Sztachelska (UwB, Białystok)
Kraszewski i pamiętniki
4. Prof. Bogdan Burdziej (UMK, Toruń)
Józef Ignacy Kraszewski i Sybir
5. Prof. Alina Kowalczykowska (IBL PAN, Warszawa)
Warszawa Kraszewskiego

Dyskusja: Godz. 13.40–14.00

Podsumowanie i zamknięcie części naukowej Konferencji

Zwiedzanie Muzeum: 14.00–14.30

Poczęstunek: 14.30–15.00

15.00 – Wyjazd do Białegostoku

Okolo godz. 17.00 – zwiedzanie

– Okolo godz. 20. 00 – kolacja w Hotelu „Sosnowe Zacisze”

NAUKOWA PROJEKT WYDAWNICZY – SERIA „PRZEŁOMY/POGRANICZA”

Dziedzictwo przeszłości nie jest czymś danym raz na zawsze. Wymaga nowych odczytań, ponowień interpretacji, odwagi zapytywania o to, o co nasi poprzednicy nie mogli bądź nie mieli śmiałości pytać. Odnowienie znaczeń, przekraczanie utrwalonych stereotypów analitycznych, akty zerwania z kanonem interpretacyjnym stanowią część tego samego, żywego procesu tworzenia kultury, którego inną częścią są powroty do tradycji i szacunek dla autorytetów przeszłości. Seria wydawnicza „Przełomy/Pogranicza” publikuje prace:

1. Stanowiące próbę nowego odczytania tekstów i autorów, zjawisk literackich i kulturowych dobrze już, zdawać by się mogło, znanych.
2. Studia ujmujące problematykę literacką w ujęciu komparatystycznym i interdyscyplinarnym, innymi słowy: „pogranicznym”.
3. Prace z zakresu najszerzej rozumianej wiedzy o kulturze i sztuce, proponujące monograficzne lub/oraz nowe, „przełomowe” ujęcia tematu.
4. Książki autorów, których uznać można za klasyków badań nad pewną dziedziną humanistycznego dyskursu.
5. Dzieła z zakresu interpretacji literatury, kultury i sztuki, które – z różnych powodów – nie mogły się ukazać, nie znalazły właściwego momentu.

Chcemy, by książki publikowane w Naukowej Serii Wydawniczej „Przełomy/Pogranicza” tworzyły niewielkie cykle tematyczne, skoncentrowane wokół pojedynczego dzieła, osoby, wątku. Jednym z takich projektów – planowanych jako cykl sympozjów i publikacji – są *Studia o Juliuszu Słowackim*, *Studia o J. I. Kraszewskim*, *Studia o Stefanie Żeromskim*.

Redakcja Naukowej Serii Wydawniczej „Przełomy/Pogranicza” zaprasza osoby zainteresowane współpracą z Komitetem Naukowym i Redakcją Serii.

INFORMACJE O PUBLIKACJI TEKSTÓW:

Uprzejmie prosimy o przesyłanie tekstów w **nieprzekraczalnym** terminie do **10 stycznia 2013 roku**. Ze względu na porozumienie między NCK a Komitetem Organizacyjnym I tom publikacji o Kraszewskim musimy przygotować do końca 2013 roku, tom II do połowy 2014.

Teksty:

- Objętość do 30 stron znormalizowanego maszynopisu.
- Przypisy: polskie, pod tekstem (najlepiej podług wzoru stosowanego w serii „Czarny Romantyzm”).
- Ilustracje: mile widziane, lecz tylko czarno-białe.
- Teksty prosimy nadsyłać drogą elektroniczną na adres: jlawski@wp.pl
- Do tekstów powinno być dołączone półstronicowe streszczenie tekstu po polsku i krótką, aktualną *Nota o Autorze*.
- Tomy zostaną wydane w Naukowym Projekcie Wydawniczym – Seria „Przełomy/Pogranicza” wydawanym przez Zakład Badań Interdyscyplinarnych i Porównawczych „Wschód – Zachód” z Wydziału Filologicznego UwB.

